

Η ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΕΡΓΩ ΤΗΣ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΕΩΣ

**Τοῦ Πρωθιερέως Ν. ΜΑΛΙΝΟΒΣΚΙ,
κατά μετάφρασιν ἐκ τοῦ ρωσικοῦ ὑπό
τοῦ Ἀρχιμανδρίτου ΙΠΠΟΛΥΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ.**

Μετά τήν ὑπό τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καταστροφὴν τοῦ ῥόδου ἐπηκολούθησεν ἡ ἐκ νεκρῶν **Ἀνάστασις** αὐτοῦ, ἡ ἐκ νέου ἔνωσις τῆς ἀνθρωπίνης αὐτοῦ ψυχῆς μετά τοῦ πανάγνου σώματος, ὅπερ ἔκειτο ἐν τῷ τάφῳ, ἀλλ' ἠγέρθη δεδοξασμένον, φωτοφόρον καί ἀθάνατον. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀλήθεια, ἐφ' ἧς, ὡς ἐπὶ βαθυτάτου θεμελίου, ἐδράζονται πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ ἡμῶν πεποιθήσεις καὶ ἐλπίδες. «Εἰ δέ Χριστός οὐκ ἐγήγερται, κενόν ἄρα τό κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δέ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν», λέγει ὁ Ἀπόστολος (Α' Κορ. 15, 14). Ἐν τῷ γεγονότι τῆς σωματικῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δίδεται στερεὰ διαβεβαίωσις πρό παντός περὶ τοῦ ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶναι πράγματι ὁ ἐπηγγελημένος Μεσσίας, Θεάνθρωπος. Τὴν τοιαύτην σημασίαν τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ ἐδείκνυε καὶ αὐτός ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅτε, ἐπὶ παραδείγματι, ἔλεγε τοῖς μὴ πιστεύουσιν εἰς αὐτόν Ἰουδαίοις· «λύσατε τὸν ναόν τοῦτον –νοῶν τό σῶμα αὐτοῦ–, καί ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν» (Ἰωάν. 2, 19), τουτέστιν θά ἀναστήσω τὴν τρίτην ἡμέραν. «Σημεῖον οὐ δοθήσεται εἰ μὴ τό σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου» (Ματθ. 12, 39)· ἢ εἰς τὴν ἐρώτησιν «σύ τίς εἶ;» (Ἰωάν. 8, 25) ἀπήντησεν «ὅταν ὑψώσῃτε (τουτέστιν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ) τὸν Υἱόν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι, καί ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ Πατήρ μου, ταῦτα λαλῶ» (Ἰωάν. 8, 28), βεβαίως διότι μετὰ τὴν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀνύψωσιν ἔμελλε νά λάβῃ χώραν ἡ φωτοφόρος αὐτοῦ Ἀνάστασις. Ἡ τοιαύτη σημασία τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Ἰη-

σοῦ Χριστοῦ ἐξηγεῖται ὑπό τοῦ μεγαλείου καί τοῦ ἐκτάκτου τοῦ γεγονότος τούτου, διότι τοῦτο εἶναι ἀπαραδειγμάτιστον δόγμα, ἐξερχόμενον τῆς σειρᾶς πάντων τῶν ἄλλων θαυμάτων, ἅτινά ποτε εἶδε καί ἤκουσεν ὁ κόσμος. Βεβαίως, εἶναι μεγάλα τά ὑπό τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τελεσθέντα κατὰ τήν ἐπίγειον αὐτοῦ ζωήν θαύματα, ἀλλά πάντα ταῦτα τά θαύματα καί δὴ καί τό θαυμαστότατον τούτων, τήν ἀνάστασιν νεκρῶν (εἰς πρόσκαιρον ζωήν) ἐποίησαν καί προφητῆται (Ἡλίας, Ἐλισσαῖος) καί τινες τῶν Ἀποστόλων, ἧ καί οὐχί μετὰ τοιαύτης πλήρους ἐξουσίας, μεθ' οἷας οὗτος. Ἀλλ' οὐδέποτε διεννοήθη τις καί ἦτο ἀδύνατον νά διανοηθῇ τό δυνατόν τοῦ ἀναστῆσαι ἑαυτόν. Τό ἀναστῆναι διά τῆς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεως, ὡς ἀνέστη ὁ Χριστός, οὐχί εἰς πρόσκαιρον ζωήν ἀλλ' αἰώνιον, εἶναι δυνατόν μόνον δι' ἐκεῖνον, ὅστις, ὢν ἄνθρωπος, εἶναι ταυτοχρόνως καί Θεός, Κύριος τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου, ὅστις, διά τοῦτο, ὡς εἶχε τήν ἐξουσίαν τοῦ θεῖναι τήν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, οὕτως εἶχε τήν ἐξουσίαν τοῦ καί πάλιν λαβεῖν αὐτήν (Ἰωάν. 10, 17-18). Καί διά τοῦτο διά τῆς ἀναστασέως τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐδόθη ἡ τελειοτάτη διαβεβαίωσις περὶ τοῦ ὅτι οὗτος εἶναι οὐ μόνον ἄνθρωπος ἀλλὰ καί ἀληθὴς Θεός, ἐξουσιάζων τῆς ζωῆς καί τοῦ θανάτου. Προσέτι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ χρησιμεύει ὡς ἰσχυροτάτη ἀπόδειξις τῆς πραγματικότητος τοῦ τελεσθέντος ὑπ' αὐτοῦ **ἔργου τῆς ἀπολυτρώσεως**. Ἐάν ὁ Χριστός ἔμμενεν ἐν τῷ τάφῳ, ὁ σταυρός ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν θά ἐφαίνετο μόνον ὄργανον ἐπονειδίστου ποινῆς καί θανάτου· τότε ὁ θάνατος αὐτοῦ οὐδεμίαν θά ἠδύνατο νά ἔχῃ ἀπολυτρωτικὴν σημασίαν διά τήν ἐκμηδένισιν τῆς πιεζούσης τό ἀνθρώπινον γένος καταδίκης, τῶν δεσμῶν τοῦ θανάτου καί τῆς ἁμαρτίας. «Εἰ δέ Χριστός οὐκ ἐγήγερται, λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν» (Α' Κορ. 15, 17). Ἀλλ' ἐάν οὗτος πραγματικῶς ἀνέστη, τοῦτο σημαίνει, ὅτι ἡ ἁμαρτία καί ἡ μετ' αὐτῆς συνδεδεμένη καταδίκη ἀπώλεσαν τήν δύναμιν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, σημαίνει, ὅτι ἡ ὑπ' αὐτοῦ προσενεχθεῖσα θυσία ἐγένετο δεκτὴ ὑπό τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὗτος ἐξεμηδένισε τήν ἐπικαθημένην ἐφ' ἡμῶν κατάραν καί ἐδωρήσατο πάντα τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀπολυτρώσεως.

Πείθουσα περί τῆς πραγματικότητος τῆς ἀπολυτρώσεως ἐν γένει, ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἰδίᾳ χρησιμεύει ὡς βάσις τῆς πίστεως **ἐς τὴν νίκην τοῦ Λυτρωτοῦ κατὰ τοῦ θανάτου**. Ἀναστάς ἐκ νεκρῶν ὁ Ἰησοῦς Χριστός προσεπόρισε τῇ ἀνθρωπότητι αὐτοῦ τό ἀδύνατον τοῦ θανάτου, πλήρη καὶ τελείαν ἀθανασίαν, ἥ, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος· «Χριστός ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει» (Ρωμ. 6, 9). Ἡ νίκη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τοῦ θανάτου ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα αὐτοῦ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς νίκης κατὰ τοῦ θανάτου καὶ διὰ πᾶσαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀπολυτρωθεῖσαν ἀνθρωπότητα. «Χριστός ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο», λέγει ὁ Ἀπόστολος (Α΄ Κορ. 15, 20). «Ἀναστάς», ἐξηγεῖ τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου ὁ Ἐπίσκοπος Θεοφάνης^(*), «ὁ Ἰησοῦς Χριστός ἀνέστη ὡς **ἀρχὴ τῶν κεκοιμημένων, «πρωτότοκος** ἐκ τῶν νεκρῶν» (Κολ. 1, 18), μεθ' ὃν καὶ ἄλλοι θά γεννηθῶσιν ἐκ νεκρῶν εἰς ζωὴν ἀτελεύτητον. Ὡς ἐν τῇ Παλαιᾷ Διαθήκῃ, ὅτε προσέφερον εἰς τὸν ναόν τῷ Θεῷ τὰς ἀπαρχάς, ἐπὶ παραδείγματι, τὰ πρῶτα δράγματα τοῦ θερισμοῦ, διὰ τούτου καθηγιάζον πάντα τὰ δράγματα καὶ πάντα τὸν θερισμόν, οὕτω καὶ ὁ Χριστός Κύριος ἀναστάς καθηγίασεν, νυλόγησε καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἀνάστασιν πάντων, ὅσοι θά ἀναστῶσιν ἐκ τῆς γῆς, ὡς οἱ στάχεις ἐκ τῶν σπερμάτων». Ὁ Ἀπόστολος δεικνύει καὶ διατί ὁ ἀναστάς Χριστός εἶναι τοιαύτη ἀπαρχὴ τῶν τεθνεώτων, ἐν ἧ ἐτέθη ἡ βάσις τῆς ἀναστάσεως πάντων· «ἐπειδὴ γάρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, λέγει οὗτος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γάρ ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθῶσιν» (Α΄ Κορ. 15, 21-22). «Ἀποθνήσκουσι πάντες οἱ ἐκ τοῦ Ἀδάμ», διασαφεῖ ὁ Ἐπίσκοπος Θεοφάνης, «διὰ τὴν αἰτίαν ὅτι ἤδη ἀπέθανον ἐν αὐτῷ, καὶ ἀναστῶσι πάντες ἐν Χριστῷ διὰ τὴν αἰτίαν, ὅτι ἐζωοποιήθησαν ἤδη ἐν αὐτῷ πάντες. Ὁ θάνατος πάντων

(*) Πρόκειται διὰ τὸν Ρῶσον Ἐπίσκοπον Ταμπώφ καὶ εἶτα Βλαδιμήρου Θεοφάνη (Γοβόρωφ) τὸν Ἐγκλειστον (1815 - 1894), ὀνομαστὸν ἐλληνομαθὴ συγγραφέα πολλῶν βιβλίων ὑπομνηματισμοῦ τῶν Παυλείων Ἐπιστολῶν.

εἶναι ἐκδήλωσις ἐν τῇ πραγματικότητι ἐκείνου, ὅπερ ἐν τῷ Ἀδάμ ἐτελέσθη δυνάμει, καὶ ἡ ζωοποιήσις πάντων θά εἶναι ἐκπλήρωσις ἐν τῇ πραγματικότητι ἐκείνου, ὅπερ ἐν τῷ Χριστῷ ἀναστάντι ἐτέθη δυνάμει» (Ἑρμηνεία εἰς τὴν Α΄ Κορ. 15, 20). Τοῦτο διότι ὡς ἡ ὑπό τῆς ἁμαρτίας φθορά τῆς φύσεως τοῦ πρώτου Ἀδάμ ἐγένετο φθορά ὑπό τῆς ἁμαρτίας **τῆς γενικῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων** (Ρωμ. 5, 12-14), οὕτω καὶ ἡ ὑπό τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκατάστασις τῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐγένετο ἀποκατάστασις τῆς ἀξίας **τῆς γενικῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων**. Ἐντεῦθεν δέ, ὡς διὰ τῆς ἐν τῷ Ἀδάμ ἐφθαρμένης γενικῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων ἐβασίλευσεν **ὁ νόμος τοῦ θανάτου**, οὕτω διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκατασταθείσης ἀξίας τῆς γενικῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς φύσεως ταύτης εἰσῆλθεν **ὁ νόμος τῆς καθολικῆς ἀναστάσεως**, αὐτὴ δέ ἡ Ἀνάστασις αὐτοῦ ἐμφανίζεται εἰκὼν τῆς μελλούσης ἡμῶν ἀναστάσεως (Α΄ Κορ. 15, 47-49. Φιλιπ. 3, 21).

Ὑπό τῆς Θείας Προνοίας ἡ καθολικὴ ἀνάστασις τῶν ἀνθρώπων ἀνεβλήθη εἰς τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ χρησιμεύει ὡς ἐχέγγυον καὶ διαβεβαίωσις περὶ τοῦ ὅτι αὕτη θά τελεσθῇ. Ἐάν οὗτος μετὰ τὸν θάνατον ἠδυνήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν περὶ τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ ἐπαγγελίαν, νῦν, ὧν ἀναμφιβόλως **ζῶν** (Ἑβρ. 7, 7. Ἀποκ. 1, 18) καὶ ὅτε **ἐδόθη αὐτῷ πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς**, δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ τὴν ἐπαγγελίαν περὶ τῆς καθολικῆς ἀναστάσεως καὶ ἀναμφιβόλως θά ἐκπληρώσῃ αὐτήν. Αὐτός εἶπεν «ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε» (Ἰωάν. 14, 19).

**«Ὁρθόδοξος Δογματικὴ Θεολογία»,
τόμ. 2ος, Μόσχα 1908, σελ. 147-150.**